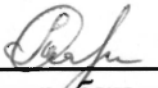


Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Біолого-технологічний
Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва
та кінології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 23. Утримання та годівля собак
(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Кінологія»
за спеціальністю Н2 Тваринництво
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

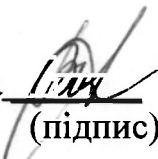
Суми – 2026

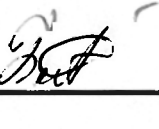
Розробник:  Людмила БУЛА, к.с.-г.н., доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології

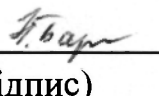
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології	протокол від <u>09.06.2026 р.</u> № <u>18</u>
	В.о.завідувача кафедри <u></u> Людмила БУЛА

Погоджено:

Гарант освітньої програми  Микола ШПЕТНИЙ
(підпис)

Декан факультету, де реалізується освітня програма  Вікторія ВЕЧОРКА
(підпис)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:  М. Шпетний
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
 Анжела БЕЛЬЧЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації  (Марія Жараник)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 24.08. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
.				

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Утримання та годівля собак							
2.	Статус ОК	Обов'язковий							
3.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Кінологія /Н2 Тваринництво							
4.	Підрозділ, що реалізує ОК	Біолого-технологічний факультет, кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології							
5.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський)							
6.	Семестр та тривалість вивчення	4 семестр, 15 тижнів							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		30	8	30	8	-	-	90	134
9.	Мова навчання	Українська							
10.	Обмеження	-							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Була Людмила Валер'янівна							
11.1	Контактна інформація	Доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології, кабінет 320 головного корпусу ел. адреса: bula.snau@gmail.com консультації: щопонеділка 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰ .							
12.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних знань та практичних навичок з питань раціонального утримання, годівлі, догляду та забезпечення добробуту собак різних порід і напрямів використання. Дисципліна спрямована на опанування студентами сучасних технологій утримання, принципів збалансованої годівлі, методів оцінки кормів та раціонів, а також засад профілактики захворювань, пов'язаних із порушеннями умов утримання та годівлі. Освітній компонент забезпечує: знання основ зоогієни, умов утримання та мікроклімату для собак; опанування принципів раціональної годівлі та складання збалансованих раціонів; здатність організовувати й контролювати процеси утримання та годівлі у розплідниках і кінологічних центрах; практичні навички вибору кормів, режимів годівлі та контролю їх якості; відповідальне ставлення до добробуту та етичного утримання собак.							
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК 7. Морфологія, фізіологія та біохімія тварин, ОК 21. Анатомія та фізіологія собак. Освітній компонент є основою для ОК 26. Службове та мисливське собаківництво, ОК 27. Основи ветеринарії. ОК 29. Спортивна та соціальна кінологія, ОК 32. Навчальна практика, ОК 33. Виробнича практика, ОК 34. Підсумкова атестація.							
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної етики https://drive.google.com/file/d/142uwVZKHnDYNQJ6TKFxaaPcr7rT5qTN8/view У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні:							

		відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності (ч.6 ст. 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
15.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6434
16.	Ключові слова	Утримання собак, розплідник собак, індивідуальний догляд за собакою, транспортування собак, годівля собак, корми для собак, благополуччя собак.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результат навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен....	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначений номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹		Як оцінюється РНД
	ПРН24	ПРН27	
ДРН 1. Знати зоогігієнічні вимоги та умови раціонального утримання собак.	x		Виконання індивідуального завдання, підсумковий іспит
ДРН 2. Оцінювати стан тварини та здійснювати індивідуальний догляд відповідно до її віку, породи й фізіологічного стану.	x		Виконання індивідуального завдання, підсумковий іспит
ДРН 3. Організовувати та контролювати технологічні процеси утримання у розплідниках і кінологічних центрах.	x	x	Курсова робота, підсумковий іспит
ДРН 4. Аналізувати поживність кормів і визначати потреби собак у основних поживних речовинах.	x		Виконання індивідуального завдання, підсумковий іспит
ДРН 5. Складати збалансовані раціони та обирати оптимальні режими годівлі для різних груп собак.	x	x	Курсова робота, підсумковий іспит

ДРН 6. Дотримуватися етичних принципів догляду та забезпечення добробуту собак.	x	x	Виконання індивідуального завдання, курсова робота, підсумковий іспит
---	---	---	---

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Тема 1. Ріст і розвиток собак та зоогігієнічні вимоги до утримання. 1. Ріст і розвиток собак: етапи онтогенезу, вікові групи, критичні періоди. 2. Фактори, що впливають на розвиток собак 3. Зоогігієнічні вимоги до утримання собак. 4. Контроль умов утримання у різних типах установ.	4	1	4	1	-	-	15	21	1, 7, 8, 9, 25, електронні ресурси
Тема 2. Індивідуальний догляд за собаками. 1. Оцінка фізіологічного стану собаки. 2. Гігієнічні процедури: купання, грумінг, огляд, чистка зубів, кігтів. 3. Моціон як частина індивідуального догляду: тривалість, інтенсивність, види активності. 4. Профілактика стресу та підтримка поведінкового комфорту. 5. Транспортування собак. 6. Документація та контроль індивідуального догляду.	6	2	6	2	-	-	15	23	1, 8, 9, 25, електронні ресурси
Тема 3. Технологічні процеси утримання собак у розплідниках. 1 Організація роботи розплідника: структура, персонал, зони. 2. Системи обліку тварин, планування навантажень і режимів.	4	1	6	1	-	-	15	23	1, 4, 6, 8, 9, 20, 21, 24, електронні ресурси

3. Контроль санітарного стану та біобезпеки.									
Тема 4. Поживність кормів та потреби собак у поживних речовинах. 1. Основи нутріціології м'ясоїдних. 2. Класифікація кормів для собак. 3. Промислові корми. 4. Оцінка кормів: показники якості, поживність, перетравність. 5. Комерційні та натуральні типи годівлі: порівняння.	6	2	4	1	-	-	15	22	2, 8, 9, 16, 22, 23 електронні ресурси
Тема 5. Нормована годівля собак. 1. Принципи формування збалансованого раціону. 2. Розрахунок добових норм годівлі. 3. Вибір типу годівлі: сухі, вологі, BARF, домашні раціони. 4. Режимы годівлі для різних груп собак. 5. Контроль якості кормів і безпечності харчування.	6	1	6	2	-	-	20	29	2, 8, 9, 15, 18, 19, 27, електронні ресурси
Тема 6. Етичні принципи догляду та добробуту собак 1. Концепція добробуту тварин (5 свобод). 2. Етичні стандарти утримання та взаємодії з собаками. 3. Відповідальність фахівця за фізичний і психологічний комфорт тварини.	4	1	4	1			10	16	
Всього	30	8	30	8	-	-	90	134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1.	Лекція, демонстрація, практична робота.	8	Опрацювання конспекту лекцій, виконання індивідуального завдання	15
ДРН 2.	Лекція, демонстрація, практична робота, заняття у розпліднику СНАУ	12	Опрацювання конспекту лекцій, виконання індивідуального завдання	15

ДРН 3.	Лекція, демонстрація, практична робота. заняття у розпліднику СНАУ	10	Опрацювання конспекту лекцій, виконання курсової роботи	15
ДРН 4.	Лекція, демонстрація, практична робота	10	Опрацювання конспекту лекцій, виконання індивідуального завдання	15
ДРН 5.	Лекція, демонстрація, практична робота	12	Опрацювання конспекту лекцій, виконання курсової роботи	20
ДРН 6.	Лекція, демонстрація, практична робота	8	Опрацювання конспекту лекцій, виконання індивідуального завдання	10

5.ОЦІНЮВАННЯ ЗА КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання потрібно

№	Методи сумативного оцінювання	Бали/ Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне завдання за темами 1-3	20 балів/10%	4 семестр, 7 тиждень
2.	Індивідуальне завдання за темою 4-6	20 балів/10%	2 семестр, 14 тиждень
3.	Курсова робота	30 балів/10%	4 семестр, 14 тиждень
4.	Іспит – тест множинного вибору.	30 балів/30%	4 семестр, екзаменаційна сесія
5.	Всього	100 балів / 100%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Індивідуальне завдання за темою 1-3	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
	Вимоги до завдання не виконано	Більшість вимог виконано, відсутній висновок за окремими питаннями завдання	Виконано всі вимоги завдання	Виконано всі вимоги завдання, продемонстровано логічне мислення, вдумливість, високу обізнаність у даній темі
Індивідуальне завдання за темою 4-6	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
	Вимоги до завдання не виконано	Більшість вимог виконано, відсутній висновок за окремими питаннями завдання	Виконано всі вимоги завдання	Виконано всі вимоги завдання, продемонстровано логічне мислення, вдумливість, високу обізнаність у даній темі
Курсова робота	<18 балів	18-23 балів	23-28 балів	27-30 балів

	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, студент володіє матеріалом не в повній мірі	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі.
Іспит	<18 балів	18-21 балів	22-26 балів	27-30 балів
Всього	<60 балів	60-74 балів	75-89 балів	90-100 балів

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача після виконання розрахункової роботи	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над курсовою роботою протягом занять	Протягом семестру

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Гайдук С. В. Основи дресирування, гігієни та годівлі службових собак. Львів: ФОП Марченко Т.В., 2024. 175 с.

4. Корж О.П. Етологія тварин: підручник для вищих навчальних закладів. Суми: Університетська книга, 2023. – 236 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

7. Курс лекцій та лабораторно-практичних занять з дисципліни «Утримання та годівля собак» <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6434>

8. Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак. Методичні вказівки щодо виконання індивідуальної та самостійної роботи / За ред. Була Л.В. Суми, 2023. 19 с.

9. Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять для студентів денної і заочної форми навчання згідно освітньої програми «Кінологія» освітній рівень «Магістр» зі спеціальності 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва/укл. Була Л.В. Суми, 2024. 95 с.

6.1.3. Електронні ресурси

10. <http://uku.com.ua/>

11. <http://www.fci.be/en/>

12. <http://zakon.rada.gov.ua/>

13. <http://www.real3danatomy.com/>
14. <https://www.imaio.com/en/vet-anatomy/dog/dog-general-anatomy>
15. <https://ukrgroom.com.ua/>
16. <https://www.esccap.org/national-associations/Ukraine/13/>
17. <https://www.allaboutdogfood.co.uk/dog-feeding-guide>
18. <https://europeanpetfood.org/self-regulation/nutritional-guidelines/>
19. <https://infocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29469.pdf>

6.2. Додаткові джерела

22. Була Л.В., Павленко Ю.М., Ставецька Р.В., Царенко Т.М., Єгорченкова С.В., Кудрявська В.О. Взаємозв'язок умов утримання та частоти захворюваності службових собак Національної поліції України. Науковий вісник ветеринарної медицини, 2025. № 1. С. 44–52. <https://doi:10.33245/2310-4902-2025-196-1-44-52>

24. Nutritional Guidelines For Complete and Complementary Pet Food for Cats and Dogs. FEDIAF. <https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2022/03/Updated-Nutritional-Guidelines.pdf>

25. Наукові та науково-виробничі журнали:

- Club Dogs. Клубні собаки: ВГО «Кінологічна Спілка України».
- Мисливські собаки.
- Ветеринарна практика
- Вісник Сумського національного аграрного університету, серія «Тваринництво»

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.

Рецензія на робочу програму (силабус)
ОК «Анатомія та фізіологія собак»

Розроблено викладачем кафедри «ТВППТ та кінології» _____
(назва)

Л.В.Була _____
(ПІБ)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП «Кінологія» _____
(назва)

_____ (ПІБ)

_____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри) ТВіППТ та кінології _____

(назва)

(посада, ПІБ)

(підпис)